

HIV / איידס בישראל: דו"ח אפידמיולוגי תקופתי 1981 – 2018

הדו"ח הנוכחי מציג נתונים שעודכנו וסווגו בהתאם לקווים המנחים של ארגון הבריאות העולמי (WHO) חרוע האיידס של האו"ם (UNAIDS). מאגר הנתונים מתבסס על הודעות אינדיבידואליות, ומתעדכן שגרתית על-ידי השוואה עם הנתונים שבלשכות הבריאות, במרפאות HIV, במעבדה המרכזית לגילוי נגיפים, במרכז הלאומי לבקרת מחלות (מלב"מ) ובקופות החולים.

משנת 1981 ועד תום שנת 2018 התגלו בישראל 10,027 מקרים חדשים של נשאי HIV וחולי איידס (כולל 1,615 מקרי איידס), מתוכם 1,621 נפטרו ו-877 עזבו את ישראל. לפיכך, נכון לסוף שנת 2018, רשומים 7,529 אנשים חיים עם HIV/איידס בישראל. הערכת מספר הנשאים הבלתי מאותרים בישראל חושבה במודל מתמטי (HIV Modelling Tool - v1.3.0 as of 20 December 2017) שפותח על ידי המרכז האירופאי לבקרת מחלות (ECDC), אשר הותאם למדינת ישראל. על פי המודל חיים היום בישראל 8,041 אנשים עם HIV.

בשנת 2018 דווח על 431 מקרים חדשים. שיעור היארעות של HIV/איידס בשנת 2018 הוא 4.8 מקרים חדשים ל-100,000 אוכלוסייה (על פי נתוני האוכלוסייה בסוף 2018, לשכת הפרסום הממשלתית). שיעור זה נמוך מהקיים ברוב מדינות מערב אירופה וצפון אמריקה. עם זאת, קיימים פערים גדולים בין תת אוכלוסיות שונות בארץ.

חיזוק המאמץ להפחתת מספר ההדבקות החדשות ב-HIV בקרב משתמשי סמים בהזרקה

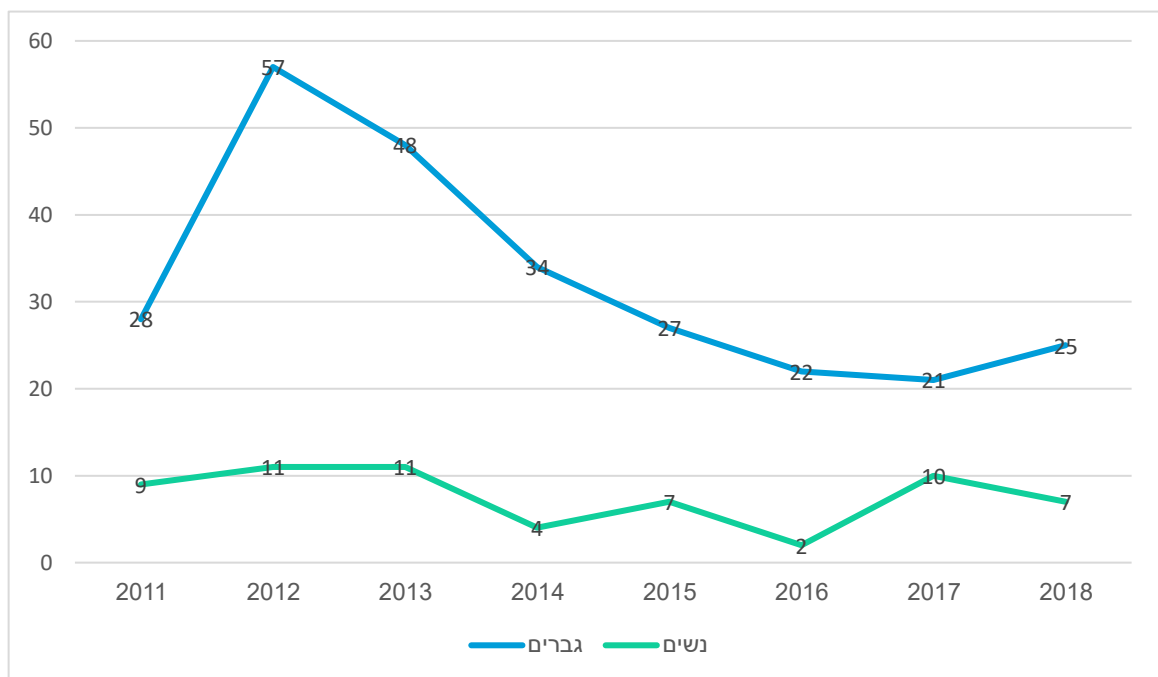
משתמשי סמים בהזרקה הם קבוצת סיכון להעברת זיהומים באמצעות הדם, בכלל זה HIV. משתמשי סמים הם 12.8% מכל המקרים חדשים של נשאי HIV בין 1981-2018. בשנת 2003 משרד הבריאות והרשות הלאומית למלחמה בסמים ובאלכוהול יזמו וישמו תוכנית למזעור נזקי סמים, שנפרסה בחמש ערים בישראל. תוכנית זו הייתה חיונית כדי להגביל את התפרצות ה-HIV בקרב משתמשי סמים בהזרקה באזור תל אביב בשנים 2012-2013.

בשבע השנים מאז תחילת ההתפרצות, מקרים חדשים של HIV בקרב משתמשי סמים בהזרקה ירדו לרמה של טרום ההתפרצות (68 מקרים בקרב משתמשי סמים ב-2012). ב-2018 היו 32 מקרים חדשים של HIV בקרב משתמשי סמים בהזרקה. תרשים 1 מראה את מספר המקרים החדשים בקרב משתמשי סמים בהזרקה בשנים 2011 – 2018.

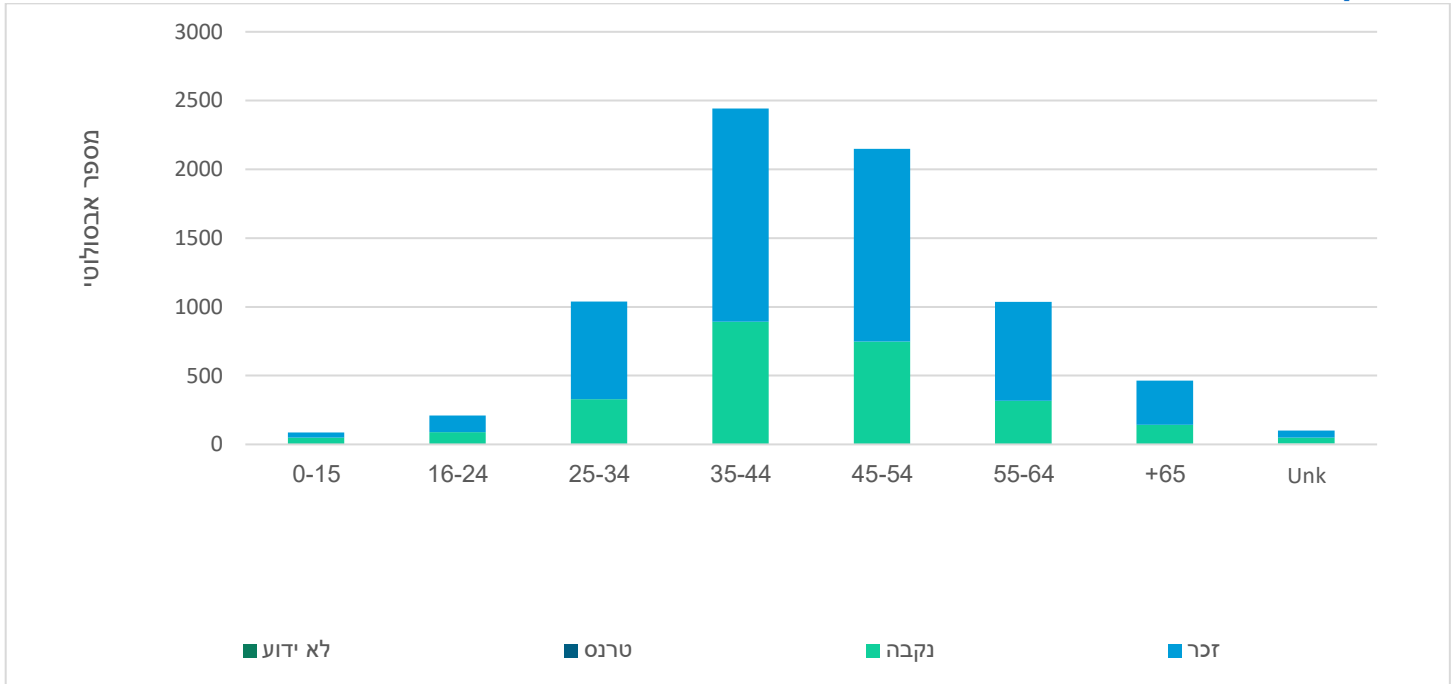
למרות הירידה ההדרגתית בהדבקות ב-HIV, נדרשת תשומת לב מיוחדת לאוכלוסייה זו, על מנת למנוע התפרצות נוספת וכדי להמשיך להפחית הדבקות בקרב משתמשי סמים בהזרקה. נגישות מוגברת לצידוד הזרקה סטרילי לאוכלוסייה שברירת ז' מייצרת שני תוצרים חיוביים: 1. הזרקה "נקייה" מפחיתה את

הסיכוי להדבקה ב-HIV ובזיהומים אחרים המועברים בדם; 2. מרכזים למזעור נזקי סמים מחברים את משתמשי הסמים בהזרקה עם הממסד הטיפולי והשיקומי ומפחיתים את הניכור החברתי שלהם. בהתבסס על חשיבות תוכנית זו שמתקיימת כבר 16 שנה, משרד הבריאות והמשרד לביטחון פנים (האמון כיום על אותן יחידות ותחומים של הרשות לשעבר למלחמה בסמים ובאלכוהול), יזמו הרחבה של התוכנית הקיימת, כדי לשפר את איכות השירות ואת פריסת השירות ואת היקפו.

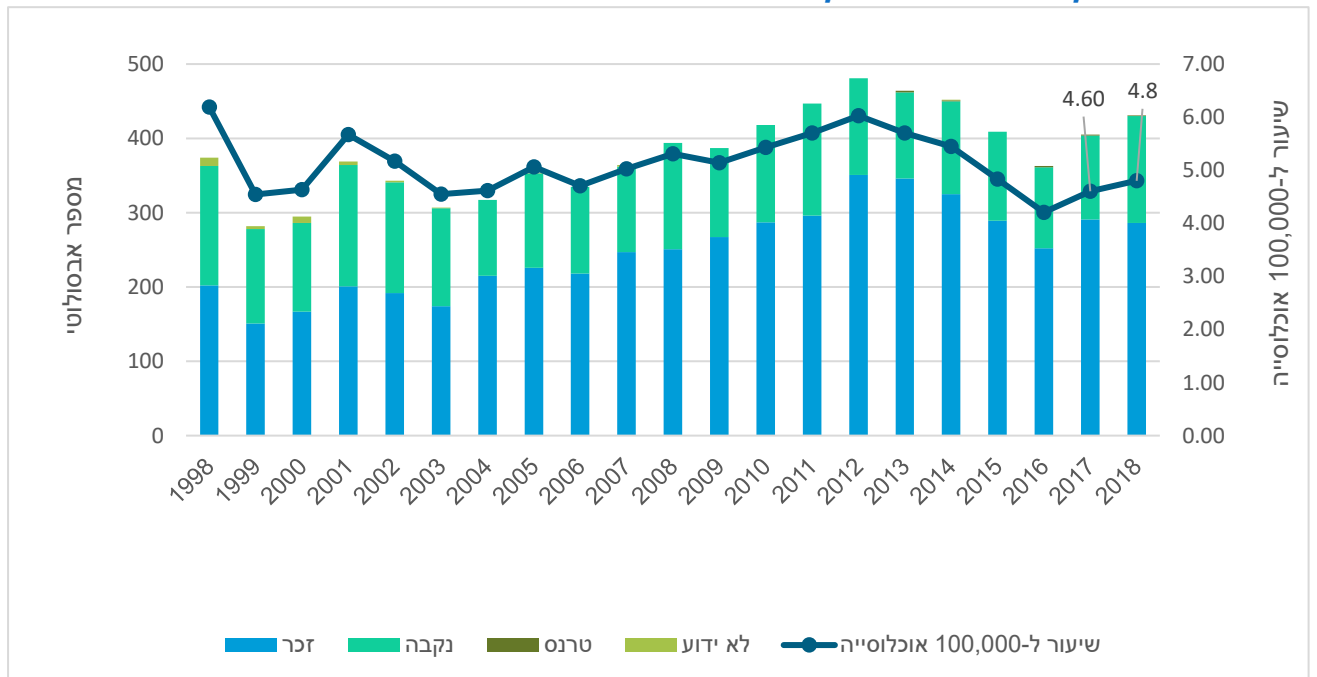
תרשים 1: מקרים חדשים של HIV בקרב משתמשי סמים בהזרקה, לפי מין, ישראל 2011-2018

תרשים 2: נשאי HIV החיים עם הנגיף בישראל בסוף שנת 2018, לפי מין וגיל - מספר מצטבר

תרשים 3: נשאי HIV וחולי איידס מדווחים, לפי מין ושנת דיווח, ושיעורי היארעות שנתיים ל-100,000 אוכלוסייה, ישראל 1998 – 2018

מדינת ישראל
STATE OF ISRAEL

MINISTRY OF HEALTH
PUBLIC HEALTH SERVICES
DIVISION OF EPIDEMIOLOGY
DEPARTMENT OF TUBERCULOSIS & AIDS
JERUSALEM

משרד הבריאות
שרותי בריאות הציבור
האגף לאפידמיולוגיה
המחלקה לשחפת ואיידס
ירושלים

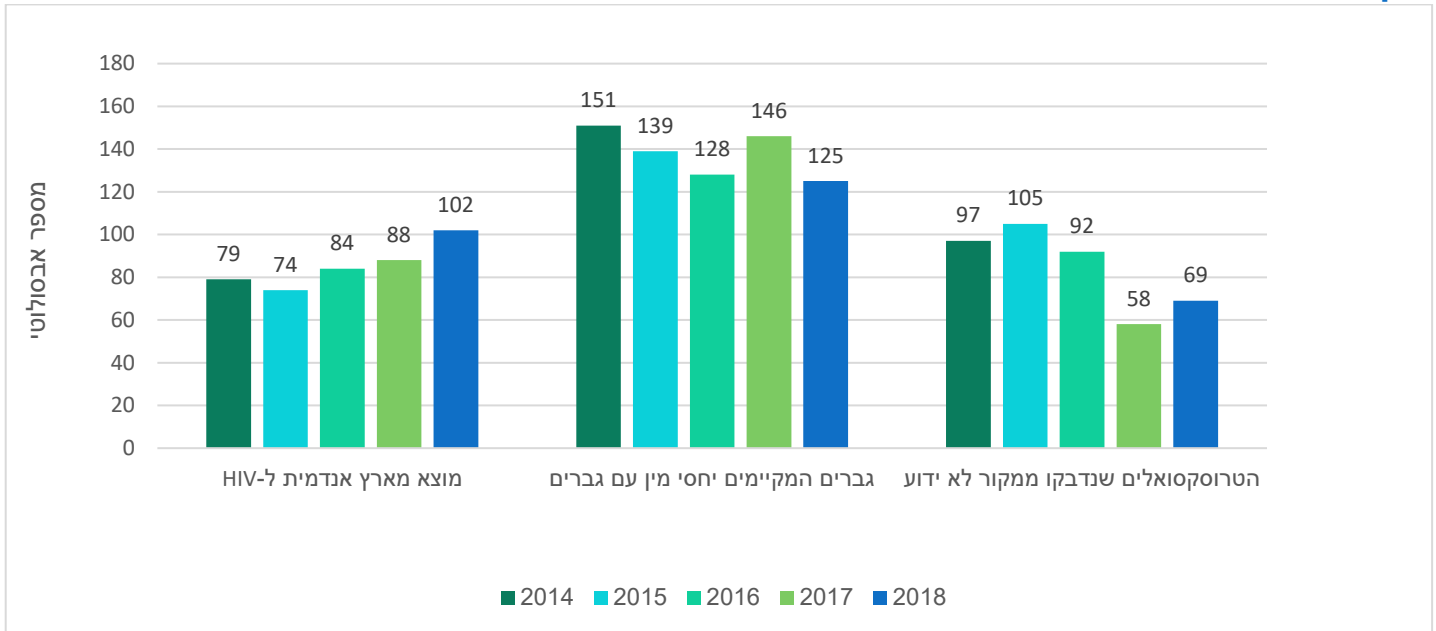
טבלה 1: מספר מצטבר של נשאי HIV מדווחים (לא כולל חולי איידס), לפי מין ודרך העברה, ישראל 1981-2018

קבוצות לפי דרכי העברה	זכר	נקבה	טרנסג'נדר	לא ידוע	סה"כ	נפטרים	עזבו את ישראל
גברים המקיימים יחסי מין עם גברים	2,288	-	8	-	2,296	76	125
משתמשי סמים בהזרקה	706	194	-	9	909	201	65
מקבלי מוצרי דם	28	6	-	-	34	23	1
מוצא מארץ אנדמית ל-HIV	1,279	1,518	-	17	2,814	184	231
שותפים מיניים מקבוצות מעלה	78	254	-	-	332	9	10
יחסי מין עם שותף מיני עם סטטוס HIV לא ידוע	561	571	-	10	1,142	75	115
מאם לילוד	105	135	-	-	240	1	4
אחר / לא ידוע	360	212	-	71	643	28	266
סה"כ	5,405	2,890	8	107	8,410	597	817

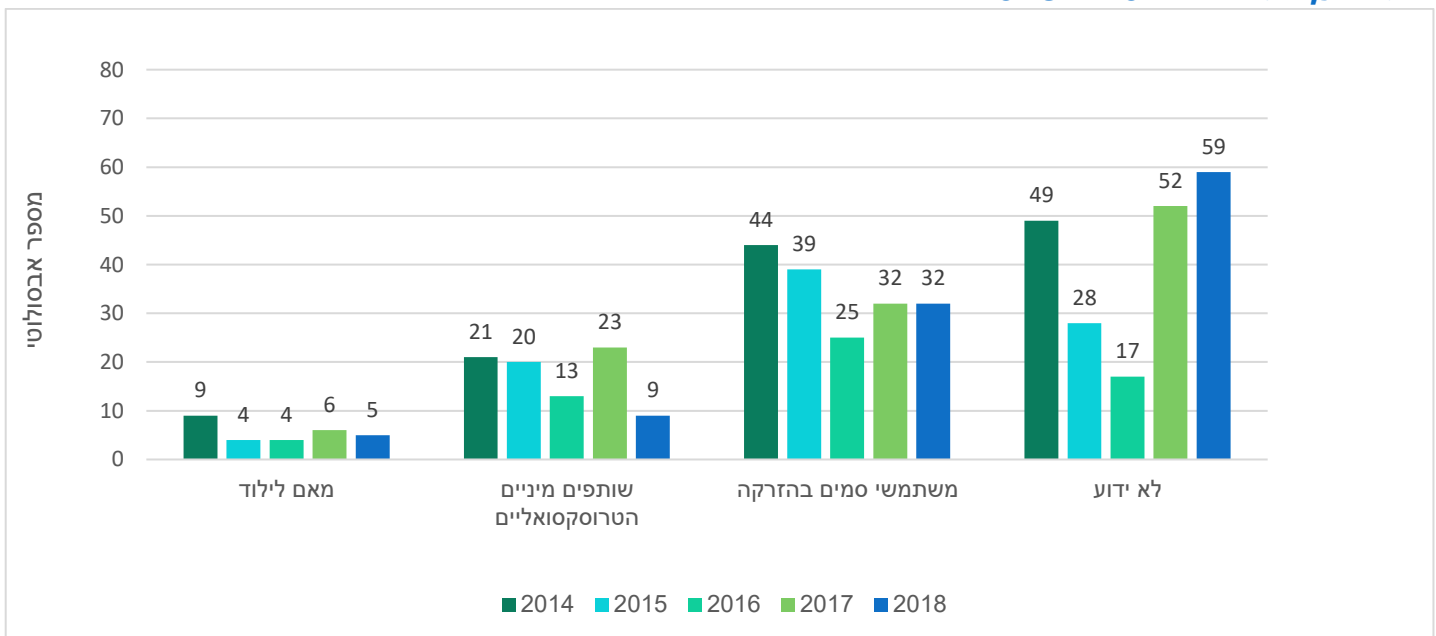
טבלה 2: מספר מצטבר של חולי איידס מדווחים, לפי מין ודרך העברה, ישראל 1981 - 2018

קבוצות לפי דרכי העברה	זכר	נקבה	סה"כ חולי איידס	נפטרים	עזבו את ישראל
גברים המקיימים יחסי מין עם גברים	291	-	291	217	12
משתמשי סמים בהזרקה	320	62	382	183	7
מקבלי מוצרי דם	70	9	79	56	1
מוצא מארץ אנדמית ל-HIV	351	214	565	381	28
שותפים מיניים מקבוצות מעלה	27	34	61	21	-
יחסי מין עם שותף מיני עם סטטוס HIV לא ידוע	100	40	140	98	9
מאם לילוד	12	9	21	20	-
אחר / לא ידוע	67	9	76	48	3
סה"כ	1,238	377	1,615	1,024	60

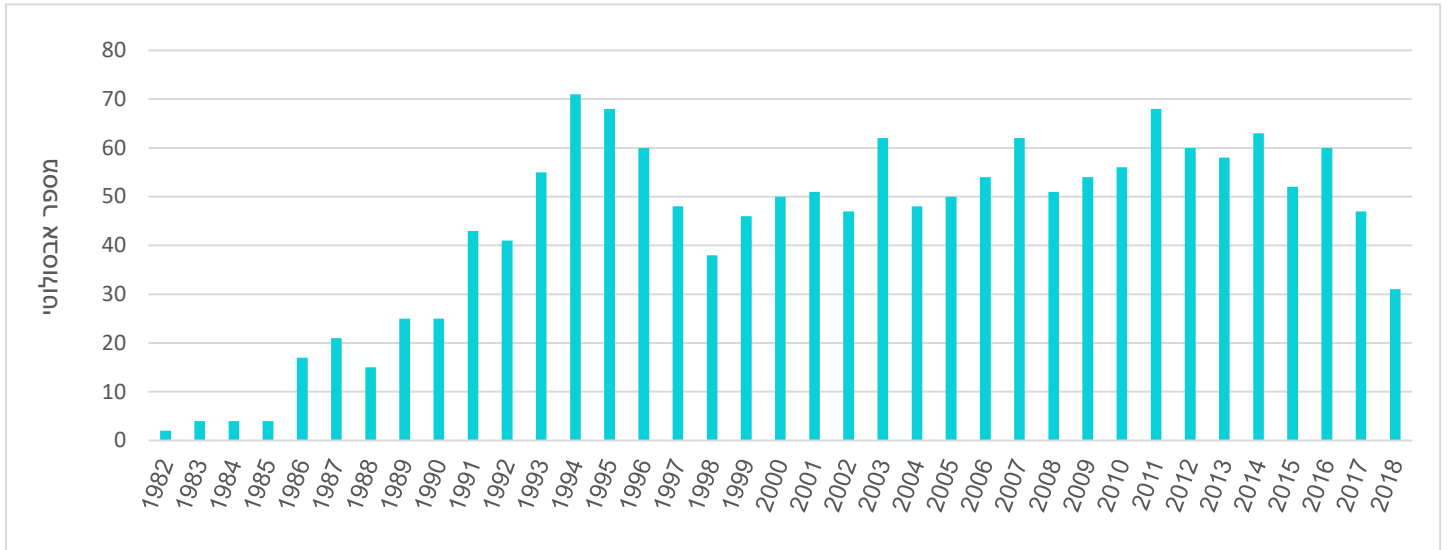
תרשים 4: נשאי HIV / חולי איידס מדווחים חדשים, לפי שנת דיווח ודרכי העברה עיקריות, ישראל 2014 – 2018

תרשים 5: נשאי HIV / חולי איידס מדווחים חדשים, לפי שנת דיווח ודרכי העברה נוספות, ישראל 2014 – 2018

תרשים 6: תמותה בקרב נשאי HIV / חולי איידס, לפי שנת תמותה, ישראל 1981 - 2018

יתכנו שינויים קלים בנתונים בשל עדכונים במרשם ה- HIV הלאומי לאחר מועד הדיווח

עורך: ד"ר דניאל שם טוב, MD, MPH, DEA

תודות:

גב' יאנה לז'ין, RN, MPH

גב' זהובית וייקסלבוים

לכל הגורמים שעזרו באיסוף ובהצלבת הנתונים שבדו"ח

ירושלים, נובמבר 2019